

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Φόρμα/Πρότυπο/Templat e Ατομικού Διδακτικού Σεναρίου

«Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Προγράμματα Σπουδών και το εκπαιδευτικό υλικό Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5035542, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2014-2020»

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος διδακτικού σεναρίου

«Βλαβερά και ωφέλιμα έντομα – Δημιουργία μικρών βιβλίων με τη μέθοδο frenet –και ψηφιακού παραμυθιού μεταφρασμένου σε ξένες γλώσσες.»

Δημιουργός/οί

Ελένη Πετρούλια, Μαρία Χαραλαμπίδου

Βαθμίδα - Πλαίσιο– Τάξη

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Νηπιαγωγείο

-Αριθμός παιδιών και χαρακτηριστικά:

20 παιδιά (12 αγόρια και 8 κορίτσια). Από αυτά, 13 είναι νήπια και 7 προνήπια.

-Ιδιαιτερότητες πλαισίου-ομάδας παιδιών:

Στην τάξη φοιτούν 4 αλλόγλωσσα παιδιά και 2 παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.

-Χαρακτηριστικά του σχολείου-τάξης:

Διθέσιο σχολείο που συστεγάζεται με άλλα 3 νηπιαγωγεία σε αστική περιοχή.

-Χαρακτηριστικά περιβάλλοντος:

Ο εσωτερικός χώρος της τάξης είναι ευρύχωρος και τα κέντρα μάθησης και οι περιοχές του παιχνιδιού είναι εξοπλισμένες με αρκετά υλικά που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα παιδιά για την ανάπτυξη διαφόρων δραστηριοτήτων. Τα νήπια έχουν στη διάθεσή τους ένα σύστημα υπολογιστή (ηχεία, πληκτρολόγιο, ποντίκι) με σύνδεση στο διαδίκτυο, ένα tablet και έναν εκτυπωτή. Επίσης, υπάρχει μεγάλη αυλή κατάλληλα οργανωμένη με πολλά παιχνίδια, γκαζόν, κιόσκι δέντρα και σχολικό κήπο ώστε να μπορέσουν να κάνουν και βιωματικά την έρευνά τους. Ακόμα υπάρχει στο χώρο πολλαπλών χρήσεων του Νηπιαγωγείου μας κι ένας βιντεοπροβολέας καθώς και δύο ρομποτάκια μελισσάκια beebot με αντίστοιχους τάπητες. Επίσης και ρομποτάκια ποντικάκια για την ανάπτυξη της αλγοριθμικής σκέψης των νηπίων. Το σχολείο έχει αναπτύξει ιστολόγιο στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο.

Συνεργασία, ανταλλαγή απόψεων και επικοινωνία είναι τα χαρακτηριστικά, που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί καλλιεργούν πρακτικές συνεργασίας τόσο με τις οικογένειες όσο και με την ευρύτερη κοινότητα.

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές και σύνδεση με ΠΣ

Προσχολική Εκπαίδευση	
Βασικές Ικανότητες που αναμένεται να αναπτυχθούν	Βασικό Θεματικό πεδίο - Θεματική ενότητα: ❖ Α Παιδί και επικοινωνία -ΤΠΕ
Γνώσεις	☐ μέσα και τρόποι μετάδοσης νοήματος-πληροφορίας, ☐ πολλαπλές όψεις των προθέσεων πίσω από τα νοήματα-πληροφορίες, ☐ σκέψεις και συναισθήματα που δημιουργούν τα κείμενα στους αποδέκτες, ☐ το πλαίσιο και η συνθήκη επικοινωνίας διαμορφώνουν το είδος και τη μορφή του κειμένου που θα παραχθεί.
Δεξιότητες	☐ εστιασμένη αναζήτηση ανάλογα με το είδος της πληροφορίας, ☐ επιλογή, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών για την κατανόηση και την παραγωγή νοήματος, ☐ χρήση κατάλληλων εργαλείων και μέσων για δημιουργική έκφραση και αποτελεσματική επικοινωνία νοημάτων, ☐ προσαρμογή της επικοινωνίας ανάλογα με το πλαίσιο και τις συνθήκες που τη διαμορφώνουν.
Στάσεις	☐ κριτική αντιμετώπιση της πληροφορίας, ☐ διάθεση εξοικείωσης με διάφορα επικοινωνιακά εργαλεία και εκφραστικά μέσα για την ενίσχυση της ικανότητας κατανόησης και αποτελεσματικής μετάδοσης των νοημάτων, ☐ ωφέλιμη και βέλτιστη χρήση των εργαλείων και των μέσων παραγωγής και επικοινωνίας νοήματος, ☐ σημασία των πολιτισμικών αξιών στα κείμενα σε σχέση

	με τον σκοπό της επικοινωνίας.
Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία - Θεματικές Ενότητες: Γ Παιδί και θετικές επιστήμες - Φυσικές επιστήμες Δ' ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: Παιδί-Σώμα-Δημιουργία και Έκφραση Κινητική Αγωγή, Τέχνες	

Χρονικός προσδιορισμός

-Ημερολογιακή τοποθέτηση στο σχολικό έτος:

Το σενάριο θα υλοποιηθεί στο 3^ο τρίμηνο καθώς τα παιδιά έχουν μάθει να αλληλεπιδρούν, να επικοινωνούν, να συνεργάζονται σε ομάδες μεταξύ τους αλλά και να επιλύουν προβλήματα. Είναι επίσης η πλέον κατάλληλη εποχή σε ό,τι αφορά τη βιωματική διδασκαλία του συγκεκριμένου θέματος.

- Εκτιμώμενος χρόνος-διάρκεια σε ημέρες:

Ο εκτιμώμενος χρόνος είναι περίπου 4 μέρες που ίσως τις διαμοιράσουμε σε διάστημα 2 εβδομάδων καθώς θα παρεμβάλλονται μέρες και με άλλες θεματικές.

2. ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟΥ (και πιθανές αντιλήψεις μαθητών/τριών για το προς μελέτη θέμα) – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Σύμφωνα με τη Wilson (1994), η προσχολική περιβαλλοντική εκπαίδευση περιλαμβάνει την ανάπτυξη της αίσθησης της περιέργειας, την εκτίμηση και την αναγνώριση της ομορφιάς του φυσικού κόσμου που μας περιβάλλει, τις ευκαιρίες απόκτησης εμπειριών μέσα στη φύση και την ενδυνάμωση του σεβασμού για τους υπόλοιπους οργανισμούς. Σύμφωνα με την UNESCO, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΠΕ) είναι η διαδικασία μέσω της οποίας τα άτομα και οι κοινωνικές ομάδες θα συνειδητοποιήσουν το περιβάλλον τους και έτσι θα αποκτήσουν τις γνώσεις, τις αξίες, τις στάσεις, τις δεξιότητες και την αφοσίωση που

χρειάζονται προκειμένου να δράσουν ατομικά και συλλογικά, επιλύοντας τα σημερινά και μελλοντικά προβλήματα του περιβάλλοντος (Γεωργόπουλος & Τσαλίκη, 2006). Το περιβάλλον διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για το παιδί προσχολικής ηλικίας καθώς αφενός συνιστά πεδίο αγωγής και αφετέρου θεωρείται πηγή ερεθισμάτων και εμπειριών, παρέχοντας στο παιδί τη δυνατότητα ολόπλευρης ανάπτυξης (Μιχαλοπούλου & Χιωτάκη, 2008). Σύμφωνα με τη Wilson (1994), η προσχολική περιβαλλοντική εκπαίδευση περιλαμβάνει την ανάπτυξη της αίσθησης της περιέργειας, την εκτίμηση και την αναγνώριση της ομορφιάς του φυσικού κόσμου που μας περιβάλλει, τις ευκαιρίες απόκτησης εμπειριών μέσα στη φύση και την ενδυνάμωση του σεβασμού για τους υπόλοιπους οργανισμούς. Το ενδιαφέρον των παιδιών αυτής της ηλικίας για πράγματα όπως το πέταγμα της πεταλούδας, το άρωμα των λουλουδιών, η συλλογή κοχυλιών και άλλων τέτοιων παρόμοιων θησαυρών, παραμένει αμείωτο. Όταν η εμπειρία είναι ζωντανή και τα σώματα βρίσκονται σε κίνηση, τότε δημιουργούνται νοήματα που βοηθούν τη γνωστική, κοινωνική, συναισθηματική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών (Beery & Jørgensen, 2016). Εκτός από την άμεση και συχνή επαφή με τη φύση, η καλλιέργεια της σχέσης παιδιών προσχολικής ηλικίας με τα ζώα αποτελεί έναν από τους καλύτερους τρόπους ενθάρρυνσης της σχέσης τους με τη φύση (Sobel, 1999). Τα μικρά παιδιά νιώθουν μια φυσική έξη από τα ζώα, τα οποία αποτελούν μια συνεχόμενη πηγή έκπληξης για αυτά. Η επαφή με τα ζώα αναπτύσσει στα παιδιά την αίσθηση φροντίδας αλλά και ευθύνης απέναντι στους ζωντανούς οργανισμούς (Rosen, 2004· Cheng & Monroe, 2010). Τα παιδιά βρίσκονται σε ενστικτώδη αλληλεπίδραση με τα ζώα, μιλούν μαζί τους και επενδύουν συναισθηματικά σε αυτά (Sobel, 1999). Το ίδιο συμβαίνει και με τα έντομα, τα οποία διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή των μικρών παιδιών (Boileau & Russel, 2018). Τα παιδιά έρχονται σε επαφή μαζί τους μέσα από την παρατήρηση καθώς τους διεγείρουν την περιέργεια. Κάποια παιδιά νιώθουν την ανάγκη να τα φροντίσουν, άλλα τα φοβούνται και άλλα τα αγνοούν θεωρώντας τα ασήμαντα πλάσματα. Αντίστροφα, και τα ίδια τα παιδιά κατέχουν μείζονα ρόλο στις ζωές των εντόμων καθώς έχουν τη δύναμη είτε να τα σκοτώσουν είτε να τα προστατέψουν. Η ζωή των εντόμων λοιπόν, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αντίδραση των ανθρώπων προς αυτά και γι' αυτό υποστηρίζεται πως τα έντομα θα ωφεληθούν αν τα παιδιά αναπτύξουν τον απαραίτητο σεβασμό προς αυτά και την επιθυμία να τα προστατέψουν (Boileau & Russel, 2018).

Σύντομη περιγραφή σκεπτικού (επιστημονικές έννοιες, αιτιολόγηση επιλογής και σύνδεση με αναπτυξιακά και άλλα χαρακτηριστικά):

α) Εναλλακτικές (πρότερες) αντιλήψεις, τις ιδέες και τις αναπαραστάσεις των μαθητών/τριών (δηλαδή λανθασμένες ή ατελείς «γνώσεις» από εμπειρική ή επιστημονική άποψη):

Κατά την ανάπτυξη του σεναρίου λαμβάνονται υπόψη οι λανθασμένες ή ατελείς γνώσεις των παιδιών :

- Θεωρούν ότι οι ζωντανοί οργανισμοί των αρθρόποδων ανήκουν στην κατηγορία των εντόμων.
- Θεωρούν ότι όλα τα έντομα έχουν φτερά και πετούν.
- Θεωρούν ότι όλα τα έντομα γεννούν μικρά κι όχι αυγά.
- Θεωρούν ότι όλα τα έντομα θα τυλιχτούν σε κουκούλι και περνώντας από διάφορα στάδια θα επέλθει η μεταμόρφωσή τους.

β) Πιθανές δυσκολίες της σκέψης τους σχετικά με τις έννοιες αυτές: Τα παιδιά πιθανόν να δυσκολευτούν να κατανοήσουν ότι οι συγκεκριμένοι ζωντανοί οργανισμοί δε γεννούν μικρά αλλά γεννούν αυγά. Θα δυσκολευτούν να χρησιμοποιήσουν την κατάλληλη ορολογία για τις κατηγορίες των εντόμων όσον αφορά τον τρόπο μεταμόρφωσής τους ,δυσκολίες της σκέψης τους σχετικά με τις έννοιες αυτές. Επίσης ίσως δυσκολευτούν στην κατανόηση του κύκλου ζωής των εντόμων

γ) Ζητήματα στην κοινωνική δομή της τάξης:

Το σενάριο στοχεύει στην ενίσχυση των σχέσεων των παιδιών της τάξης, την ανάπτυξη σχέσεων με τα παιδιά του άλλου τμήματος, με τα νήπια από όλα τα συστεγαζόμενα Νηπιαγωγεία με τους εταίρους από άλλες χώρες καθώς είπαμε ότι το σενάριο αποτελεί κομμάτι από ευρωπαϊκό πρόγραμμα e-twinning καθώς και την εμπλοκή των γονέων στην ερευνητική διαδικασία. Τα παιδιά εμπλέκονται σε διερευνήσεις που έχουν συνεργατικό χαρακτήρα και οι γονείς υποστηρίζοντας τη διαδικασία μάθησης προτρέπουν τα παιδιά να συνεχίσουν να παρατηρούν τα έντομα εκτός σχολικού περιβάλλοντος, να συλλέγουν πληροφορίες μέσω και της μεθόδου της ανεστραμμένης τάξης που χρησιμοποιήσαμε γι' αυτά και να διαχέουν τις δράσεις τους είτε με τη δημιουργία ενός padlet ,είτε μέσω της ιστοσελίδας του Νηπιαγωγείου μας. Επίσης με το να γίνουν και τα ίδια οι μικροί ερευνητές οι οποίοι θα συλλέξουν τα ίδια τα νήπια κάποια έντομα. Επίσης με τη μέθοδο της

ανεστραμμένης τάξης οι γονείς έγιναν πολύτιμοι αρωγοί στο έργο μας κι έγιναν κι αυτοί μαζί με τα παιδιά τους ερευνητές βοηθώντας τα στην κατανόηση του θέματος.

3. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΥΜΗΤΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ως προς τις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες, τα παιδιά αναμένεται να:

Γνώσεις: διακρίνουν τα έντομα από τα άλλα είδη του ζωικού βασιλείου, έχουν γενικές γνώσεις για τα είδη, τα χαρακτηριστικά τους, το περιβάλλον, τον τρόπο ζωής τους (και κύκλο ζωής κάποιων). (Γ.2.1 και Γ.2.2)

Να διακρίνουν τα διάφορα είδη των γραπτών κειμένων και να αναγνωρίζουν στοιχεία της δομής τους (π.χ. θέμα, πλοκή, κτλ.) (Α. 1.2).

Δεξιότητες: αντιστοιχίζουν τα φωνήματα με τα αντίστοιχα γράμματα (Α.1.III)

Να συνδυάζουν τους σημειωτικούς τρόπους που διακρίνουν σε ένα κείμενο ώστε να το επεξεργάζονται. (Α.1.I)

Εκτελούν απλές λειτουργίες των ΤΠΕ για την ολοκλήρωση εργασιών (ΤΠΕ Α. 2.1)

4. ΣΚΟΠΟΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ - ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(σκοπός σεναρίου και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ως προς τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις)

Σκοπός: Το προτεινόμενο διδακτικό σενάριο αξιοποιώντας τη θεματική ενότητα των εντόμων έχει ως βασικό σκοπό να βοηθήσει τα παιδιά να αξιοποιήσουν βασικά εργαλεία του Θεματικού Πεδίου Παιδί και Επικοινωνία ώστε να κατανοήσουν και να παράγουν γραπτά κείμενα μέσα από την αποτελεσματική αναζήτηση, σύνθεση, καταγραφή και επικοινωνία πληροφοριών και νοημάτων.(Οδηγός Νηπιαγωγού-ΙΕΠ 2022).

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Βασικές Ικανότητες που αναμένεται να αναπτυχθούν	Βασικό Θεματικό πεδίο - Θεματική ενότητα: ❖ Α Παιδί και επικοινωνία -ΤΠΕ
Γνώσεις	☐ μέσα και τρόποι μετάδοσης νοήματος-πληροφορίας, ☐ πολλαπλές όψεις των προθέσεων πίσω από τα νοήματα-πληροφορίες, ☐ σκέψεις και συναισθήματα που δημιουργούν τα κείμενα στους αποδέκτες, ☐ το πλαίσιο και η συνθήκη επικοινωνίας διαμορφώνουν το είδος και τη μορφή του κειμένου που θα παραχθεί.
Δεξιότητες	☐ εστιασμένη αναζήτηση ανάλογα με το είδος της πληροφορίας, ☐ επιλογή, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών για την κατανόηση και την παραγωγή νοήματος, ☐ χρήση κατάλληλων εργαλείων και μέσων για δημιουργική έκφραση και αποτελεσματική επικοινωνία νοημάτων, ☐ προσαρμογή της επικοινωνίας ανάλογα με το πλαίσιο και τις συνθήκες που τη διαμορφώνουν.
Στάσεις	☐ κριτική αντιμετώπιση της πληροφορίας, ☐ διάθεση εξοικείωσης με διάφορα επικοινωνιακά εργαλεία και εκφραστικά μέσα για την ενίσχυση της ικανότητας κατανόησης και αποτελεσματικής μετάδοσης των νοημάτων, ☐ ωφέλιμη και βέλτιστη χρήση των εργαλείων και των μέσων παραγωγής και επικοινωνίας νοήματος, ☐ σημασία των πολιτισμικών αξιών στα κείμενα σε σχέση

	με τον σκοπό της επικοινωνίας.
--	--------------------------------

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Εμπλεκόμενα Θεματικά Πεδία-Θεματικές Ενότητες Γ Παιδί και Φυσικές Επιστήμες - Γ2 Φυσικές Επιστήμες
Γνώσεις	- Αναγνωρίζουν βασικά μορφολογικά και άλλα χαρακτηριστικά των ζωντανών και μη ζωντανών οργανισμών (Γ.2.1 ii) - διακρίνουν τους κινδύνους και τους παράγοντες επιβίωσης των ζωντανών οργανισμών (Γ.2.1 iii)
Δεξιότητες	Αξιοποιούν στοιχεία από τη μορφολογία των ζωντανών οργανισμών για να κάνουν υποθέσεις για το είδος τους, το μέρος και τον τρόπο που ζουν (Γ.2.1 iii)
Στάσεις	Συνειδητοποιούν ότι ο κύκλος της ζωής είναι μια φυσιολογική διαδικασία για όλους τους ζωντανούς οργανισμούς (Γ.2.1 ii)

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	Δ' ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ: Παιδί-Σώμα-Δημιουργία και Έκφραση Κινητική Αγωγή, Τέχνες
Γνώσεις	• διακρίνουν ότι υπάρχουν παραπάνω από μία κινητικές επιλογές ή λύσεις σε ένα κινητικό ερώτημα, πρόβλημα, ή μια δραστηριότητα (Δ.1.3.ii) • προσδιορίζουν κριτήρια για την οργάνωση μίας εικαστικής έκθεσης
Δεξιότητες	• διατυπώνουν και αξιολογούν προτάσεις παρουσίασης μίας καλλιτεχνικής προσπάθειας (Δ.2.1.iii) • εφευρίσκουν νέους τρόπους για να ανταποκρίνονται στις κινητικές προκλήσεις που προκύπτουν στο περιβάλλον δραστηριοποίησής τους (Δ.1.3.ii)
Στάσεις	• σέβονται τις κινητικές δυσκολίες των ατόμων και προσφέρουν τη βοήθειά τους όταν χρειαστεί (Κινητική Αγωγή Δ.1.1ii) • αλληλεπιδρούν με παιδιά που έχουν ίδιες και διαφορετικές αντιλήψεις και απόψεις (Β.1.3.i)

5. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

(ενδεικτικά: οργάνωση της τάξης, εκπαιδευτικό υλικό, αξιοποίηση εποπτικών μέσων, λογισμικών και υπηρεσιών των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών)

Φυσικό Περιβάλλον: Οργανώνεται η βιβλιοθήκη, αξιοποιείται ο υπολογιστής, η γωνιά των φυσικών επιστημών για παρατήρηση καθώς επίσης και ο χώρος της αυλής και του κήπου για ανακάλυψη στα πλαίσια της βιωματικής μάθησης.

Ψηφιακό Περιβάλλον: Γίνεται χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή για παρακολούθηση βίντεο, εξεύρεση πληροφοριών μέσω διαδικτύου, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο καθώς επίσης και εκπαιδευτικά λογισμικά. Επίσης θα γίνει χρήση του Bee bot (ρομποτάκι μελισσάκι).

Εκπαιδευτικό Υλικό: Θα χρησιμοποιηθούν βιβλία σχετικά με τα έντομα, εποπτικό υλικό από αληθινά έντομα και το ρομποτάκι.

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

(περιγραφή διδακτικής μεθοδολογίας π.χ. διερευνητική, ομαδοσυνεργατική, βιωματική, κ.λπ. προσέγγιση, διδακτικές τεχνικές και διδακτικά εργαλεία, πλαίσιο και τεχνικές αξιολόγησης των μαθητών)

Για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του παρόντος διδακτικού σεναρίου αξιοποιούνται βασικές διδακτικές μεθοδολογικές αρχές της διερευνητικής και συνεργατικής μάθησης. Συγκεκριμένα, τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες ώστε: (α) να εμπλακούν σε μια διαδικασία διερεύνησης που αφορά στη διατύπωση ερωτημάτων, την αναζήτηση, την καταγραφή, την επεξεργασία και τη συζήτηση των δεδομένων που έχουν συγκεντρώσει σε σχέση με το θέμα της διερεύνησής τους, και (β) να δημιουργήσουν το έντυπο και το ψηφιακό βιβλίο τα οποία είναι βασικά ζητούμενα στο διδακτικό σενάριο. (Οδηγός Νηπιαγωγού –ΙΕΠ-2022).

6.1 Μαθησιακά πλαίσια:

Α. Διερευνήσεις

- Είδος Διερεύνησης:
Το σενάριο αποτελεί κομμάτι σχεδιασμού θεματικής προσέγγισης καθώς και κομμάτι e-twinning προγράμματος.
- Τίτλος:
«Έντομα και οικοσύστημα»

Β. Άλλα μαθησιακά πλαίσια που αξιοποιούνται:

Σχέδιο εργασίας (η δραστηριότητα με τη δημιουργία βιβλίων και ψηφιακών βιβλίων)

Θεματικές προσεγγίσεις (Το θέμα με τα έντομα, ανάλυση, συνεργασία, μελέτη, παρουσίαση. Αποτύπωση του θέματος σε ιστόγραμμα)

Διάλειμμα (Το θέμα προέκυψε από τη συλλογή εντόμων κατά τη διάρκεια του διαλείμματος)

6.2 Διδακτικές μέθοδοι στρατηγικές τεχνικές και πρακτικές: (Οδηγός Νηπιαγωγού-ΙΕΠ-2022)

ΦΑΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
Α'ΦΑΣΗ-ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ	Βιβλία, φωτογραφικό υλικό, εξερεύνηση στον κήπο, συλλογή υλικού (εντόμων), συζήτηση, παρατήρηση, καταιγισμός ιδεών.
Β'ΦΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	Συζήτηση, προβληματισμός, ομαδοσυνεργατική, αναζήτηση και σύνθεση πληροφοριών, δημιουργία έργου ζωγραφικής ή κολάζ.
Γ'ΦΑΣΗ-ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Διερεύνηση Ομαδοσυνεργατική, Διάγραμμα KWLH ομαδική συναρμολόγηση, σύνθεση πληροφοριών, φωτογραφικό υλικό
Δ'ΦΑΣΗ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ	Ομαδοσυνεργατική, Διάγραμμα KWLH συζήτηση, καταιγισμός ιδεών, χρήση ιστολογίου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, webex με χρήση βιντεοπροβολέα, ρομποτική.
Ε'ΦΑΣΗ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ	Παρουσίαση, συζήτηση, σύγκριση αρχικών ιδεών και τελικών παραγόμενων διάγραμμα KWLH

6.3 Ρόλος του Εκπαιδευτικού:

Η νηπιαγωγός εναλλάσσει διαφορετικούς ρόλους κατά την ανάπτυξη του διδακτικού σεναρίου. Συγκεκριμένα κατά την εξέλιξη του μαθησιακού προγράμματος λειτουργεί:

α. Ως ενορχηστρωτής της μαθησιακής εμπειρίας, καθώς: (i) καθοδηγεί τα παιδιά στις διαδικασίες που αφορούν στο πέρασμα στα διαφορετικά στάδια της διερευνητικής διαδικασίας, (ii) τα υποβοηθά ως προς τη χρήση των εργαλείων που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου, και (iii) υποστηρίζει τις προσπάθειες τους να αναγνωρίσουν και να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που προκύπτουν κατά την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων. β. Ως διαμεσολαβητής και κοινωνικός παιδαγωγός σε σχέση με την επίτευξη της επικοινωνίας μεταξύ των διαφόρων περιβαλλόντων/συστημάτων (οικογένεια, σχολείο) που εμπλέκονται στην υλοποίηση του σεναρίου. Συγκεκριμένα, συνεργάζεται: (i) με τους γονείς ώστε η πρώτη μητρική γλώσσα των αλλόγλωσσων παιδιών να αξιοποιηθεί στις δραστηριότητες τους σεναρίου, και (ii) με τις/τους

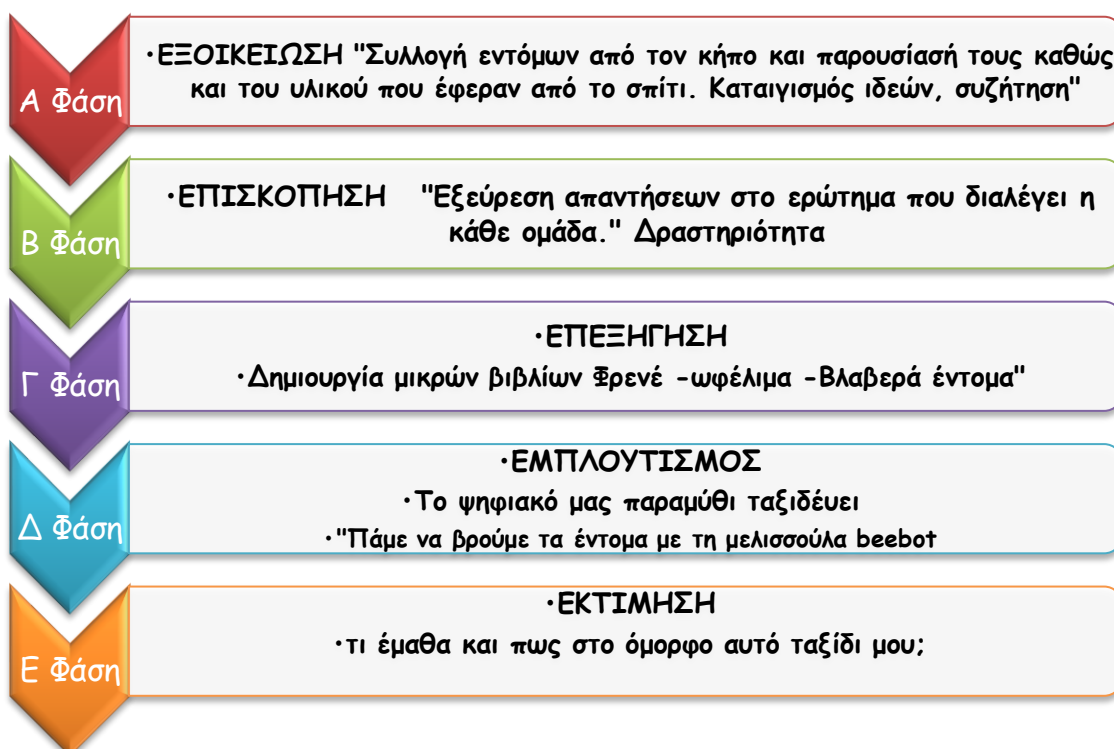
νηπιαγωγούς ενός άλλου σχολείου αναπτύσσοντας ένα δίκτυο σχέσεων που λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των παιδιών των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων και ως συνδετικός κρίκος των μαθησιακών εμπειριών που λαμβάνουν χώρα σε αυτά. Σε σχέση με αυτό η νηπιαγωγός υιοθετεί παράλληλα το ρόλο του κριτικού φίλου, καθώς μεταφέρει στις συναδέλφους νηπιαγωγούς τις δικές τους εμπειρίες με στόχο την υποβοήθηση τους ως προς την βελτίωση των πρακτικών που εφάρμοσαν στο πλαίσιο της μεταξύ τους συνεργασίας όσον αφορά στην επικοινωνία και τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν για την ανάπτυξη του θέματος.(Οδηγός Νηπιαγωγού – ΙΕΠ-2022).

6.4 Τεχνικές Αξιολόγησης:

Χρησιμοποιούνται οι εξής τεχνικές αξιολόγησης:

- ✚ Διάγραμμα K-W-L-H: Τα παιδιά με την υποστήριξη της Νηπιαγωγού συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες και σε όλες τις διαδικασίες αξιολόγησης του έργου τους συμπληρώνοντας τις στήλες του διαγράμματος. Δραστηριότητα που οδήγησε στον ενθουσιασμό τους.
- ✚ Ημερολόγιο παρατήρησης: Η νηπιαγωγός παρατηρεί σχολιάζει τη συμμετοχή και συνεργασία των νηπίων στη μαθησιακή διαδικασία.
- ✚ Παιδαγωγική Τεκμηρίωση: Η Νηπιαγωγός αφού μελετήσει τις τεχνικές αξιολόγησης που χρησιμοποιήθηκαν αλλά και τα αντιπροσωπευτικά δείγματα που επέλεξε από τις δραστηριότητες των νηπίων αντιλαμβάνεται τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνει το κάθε παιδί αφού το καθένα έχει τη δική του προσωπικότητα και το δικό του ρυθμό μάθησης πράγμα που η νηπιαγωγός το σέβεται απόλυτα.
- ✚ Παρουσίαση και συζήτηση. Οι τεχνικές αξιοποιούνται σχετικά με την εκτίμηση των δειγμάτων που προέρχονται από την αυθεντική δράση των παιδιών (φύλλα καταγραφής, έντυπο και ψηφιακό βιβλίο).

7. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ *(ενδεικτικά: περιγραφή δραστηριοτήτων, σταδίων/φάσεων, ενεργειών εκπαιδευτικού και μαθητών)*

- **Α' ΦΑΣΗ-ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ:**

"Συλλογή εντόμων από τον κήπο και παρουσίασή τους καθώς και του υλικού που έφεραν από το σπίτι. Καταιγισμός ιδεών, συζήτηση"

Δραστηριότητα 1: Τα παιδιά βγαίνουν για διάλειμμα καθώς συναντούν όπως πάντα έντομα, παροτρύνονται να τα συλλέξουν μέσα σε κουβαδάκια. Καθώς μαζεύουν τα έντομα, διαπιστώνουν ότι κάποια ίσως να είναι πιο επικίνδυνα κι εκεί ζητούν τη βοήθεια της εκπαιδευτικού.

Δραστηριότητα 2: Στη συνέχεια συγκεντρώνονται στο χώρο συζήτησης με τη νηπιαγωγό έχοντας μαζί τους τα έντομα που συνέλεξαν καθώς και ό,τι υλικό έφεραν από το σπίτι (τους ζητήθηκε από την προηγούμενη μέρα) για την προετοιμασία του συγκεκριμένου θέματος.

Γίνεται σχολιασμός των εντόμων και με τη βοήθεια της μασκώτ της τάξης (γαντόκουκλα) θέτονται ερωτήματα και προτάσεις για εξεύρεση κι άλλων πληροφοριών. Με τη διαπίστωση ότι όλα τα έντομα δεν έχουν την ίδια συμπεριφορά και τον ίδιο τρόπο ζωής, γίνεται ένας καταιγισμός ιδεών με σκοπό την ενεργοποίηση προγενέστερων γνώσεων που καταγράφεται σε ηλεκτρονική μορφή ή σε έντυπη (στον πίνακα σε μεγάλο χαρτόνι).

Β΄ ΦΑΣΗ-ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

"Εξεύρεση απαντήσεων στο ερώτημα που διαλέγει η κάθε ομάδα

- **Δραστηριότητα 1:**

Τα παιδιά μαζεύονται στο χώρο συζήτησης κι εκεί συζητούν με τη/τον νηπιαγωγό τα επικείμενα ερωτήματα που γεννήθηκαν με αφορμή την παρατήρηση της συλλογής του υλικού τους. Χωρίζονται σε ομάδες και αποφασίζουν με ποιο ερώτημα θα ασχοληθεί η κάθε ομάδα (π.χ. Έχουν όλα τα έντομα κεντρί; Ποια έντομα μας προσφέρουν κάτι; Ποια έντομα καταστρέφουν;). Έπειτα βλέπουν ένα ντοκιμαντέρ σχετικό με το θέμα, και στη συνέχεια επισκέπτονται τα κέντρα μάθησης σαν ομάδα.

- **Δραστηριότητα 2:**

Τα παιδιά μαζεύονται ξανά στο χώρο συζήτησης και κάθε ομάδα παρουσιάζει προφορικά τα ευρήματά της. Γίνονται συγκρίσεις με τις προγενέστερες γνώσεις τους, ποια ερωτήματα απαντήθηκαν και ποια νέα ερωτήματα γεννήθηκαν. Στη συνέχεια κάθε ομάδα συγκεντρώνεται και συνεργάζεται στη δημιουργία ενός ομαδικού έργου (ζωγραφιά ή κολάζ) που θα αποτυπώνει τα συμπεράσματα για το ερώτημά της. Γράφουν έναν τίτλο στο έργο τους που τα ίδια θα αποφασίσουν.

Γ΄ ΦΑΣΗ -ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ

Δημιουργία μικρών βιβλίων Φρενέ :Ωφέλιμα-Βλαβερά έντομα

Δραστηριότητα 1

Τα παιδιά με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού χωρίζονται σε ομάδες και αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν τις νέες γνώσεις ώστε να δημιουργήσουν τις κατηγορίες των εντόμων, ανάλογα με τη χρησιμότητά τους. Διατυπώνουν προτάσεις για τον τρόπο που θα αποτυπώσουν τις πληροφορίες τις οποίες συνέλεξαν. Επειδή κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς έχουν εξοικειωθεί με τη μέθοδο Φρενέ αποφασίζουν να δημιουργήσουν τα μικρά βιβλία με αυτή τη μέθοδο.

Χωρίζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ασχοληθεί με διαφορετικές κατηγορίες εντόμων. Η μια ομάδα αναλαμβάνει τα ωφέλιμα έντομα και η άλλη ομάδα αναλαμβάνει τα βλαβερά έντομα..

Δραστηριότητα 2

Τα μέλη της κάθε ομάδας αναλαμβάνουν κάποιους ρόλους. Ζωγραφίζουν χρησιμοποιώντας διαφορετικά εργαλεία και τεχνικές, κόβουν και κολλούν εικόνες κάνοντας κολλάζ ώστε να φτιάξουν την εικονογράφηση του βιβλίου. Γράφουν, όπως μπορούν, το κείμενο σε κάθε σελίδα.

Επιλέγουν να ζωγραφίσουν ώστε να φτιάξουν τα μικρά βιβλία.. Συζητούν για τα κύρια μέρη ενός βιβλίου (εξώφυλλο οπισθόφυλλο, περιεχόμενα, εικονογράφηση, συγγραφέας...) και αποφασίζουν ότι για κάθε νέα πληροφορία θα αφιερώσουν συγκεκριμένη ποσότητα φύλλων, αλλά και το πώς θα είναι δομημένη η κάθε σελίδα.

Τα προτεινόμενα στάδια εφαρμογής της τεχνικής των μικρών βιβλίων είναι τα ακόλουθα (Λάχλου, 2015): α) συζήτηση για τη δράση και εκδήλωση ενδιαφέροντος από τα παιδιά, β) επιλογή θέματος ατομικά ή σε μικρές ομάδες, γ) καταγραφές νηπιαγωγού και συνεργασία παιδιών στο πλαίσιο δημιουργικής γραφής και εικονογράφησης, δ) αξιοποίηση των ΤΠΕ για την πληκτρολόγηση των κειμένων και την επεξεργασία εικόνων, ε) κατασκευή και δίπλωμα βιβλίων, στ) παρουσίαση και σχολιασμός των βιβλίων στην ολομέλεια, ζ) ανταλλαγή βιβλίων, η) έκθεση στον χώρο του νηπιαγωγείου. (Οδηγός Νηπιαγωγού –ΙΕΠ-2022)

.Καταγράφουν τα συμπεράσματά τους στη στήλη 3 του KWL

Δ΄ ΦΑΣΗ-ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

Το ψηφιακό μας παραμύθι ταξιδεύει.....

Δραστηριότητα 1:

Τα νήπια με καθοδήγηση της νηπιαγωγού ενθαρρύνονται να φτιάξουν ένα ψηφιακό παραμύθι με το ψηφιακό εργαλείο book creator. Συζητούν για τα κύρια μέρη ενός βιβλίου (εξώφυλλο οπισθόφυλλο, περιεχόμενα, εικονογράφηση, συγγραφέας...) και αποφασίζουν ότι για κάθε νέα πληροφορία θα αφιερώσουν συγκεκριμένη ποσότητα φύλλων, αλλά και το πώς θα είναι δομημένη η κάθε σελίδα. Στη συνέχεια και αφού χρησιμοποιήσουν το computer transleator, το ψηφιακό τους παραμύθι το μεταφράζουν στις γλώσσες των εταίρων τους από το e-twinning programme καθώς και στη γλώσσα των αλλόγλωσσων συμμαθητών τους.

Δραστηριότητα 2:

«Πάμε να βρούμε τα έντομα με τη βοήθεια της μελισσούλας beebot»

Τα νήπια περνούν στο στάδιο της κινητικής τους εξέλιξης. Αφού κάνουν μια παντομίμα μέσω της οποίας μιμούνται φωνές, ήχους και κινήσεις διαφόρων εντόμων ακόμα και φανταστικών στη συνέχεια και με την καθοδήγηση της νηπιαγωγού αποφασίζουν να χρησιμοποιήσουν το ρομποτάκι μελισσάκι. Κάθε μαθητής από την πρώτη ομάδα θα αναλάβει τον ρόλο του Βοηθού της μελισσούλας του και θα καθοδηγεί τον θεατή/μαθητή να προγραμματίσει το bee-bot, να τον κατευθύνει στο σωστό έντομο. Θα εξηγεί μάλιστα εξ αρχής τη σωστή σειρά που εμφανίζονται τα έντομα. Με αυτή την αλληλουχία, θα σταματά το bee-bot στο κάθε σημείο/τετράγωνο. Αφού ακολουθήσουν μια σειρά προγραμματίζουν το ρομπότ να κινηθεί σε επιδαπέδιο σχετικό τάπητα με εικόνες και ονομασίες βλαβερών κι ωφέλιμων εντόμων. Αφού περάσουν όλα τα νήπια από τη

δραστηριότητα αυτή στη συνέχεια αποτυπώνουν τη διαδρομή της μελισσούλας πάνω σε φύλλο εργασίας.

Ως επέκταση προτείνουμε και τη δημιουργία πινάκων ζωγραφικής με το έντομο των ονείρων τους όπου στο τέλος σχολικής χρονιάς κάνουν και μια έκθεση ζωγραφικής για το κοινό, τα άλλα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία, τους γονείς τους και την τοπική κοινωνία.

Ε΄ ΦΑΣΗ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ: Τι έμαθα και πώς στο όμορφο αυτό ταξίδι μου;

- **Δραστηριότητα 1:**

Στο χώρο της συζήτησης ξεφυλλίζουμε τα μικρά βιβλία με τη μέθοδο Φρενέ καθώς και το ψηφιακό παραμύθι μας , συμπληρώνουμε το διάγραμμα KWLH και αξιολογούμε τον τρόπο δουλειάς μας.

- **Δραστηριότητα 2:**

Στη συνέχεια αφού συνδεθούμε με τους εταίρους μέσω της πλατφόρμας webex ,με τη βοήθεια βιντεοπροβολέα στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του νηπιαγωγείου ανταλλάσσουμε το ψηφιακό μας παραμύθι που με τη βοήθεια της νηπιαγωγού έχει ηχογραφηθεί .

- **Δραστηριότητα 3:**

Επίσης αποφασίζουμε να φτιάξουμε στην ιστοσελίδα του νηπιαγωγείου ψηφιακή εξ αποστάσεως βιβλιοθήκη με θέμα τα ENTOMA. Το ψηφιακό μας παραμύθι θα είναι ένα από αυτά. Το κάθε παιδί έχει τη δυνατότητα να πάρει ένα αντίγραφο του βιβλίου στο σπίτι του. Η νηπιαγωγός ενθαρρύνει τους γονείς με τις κατάλληλες οδηγίες και ερωτήματα να παρατηρήσουν το ενδιαφέρον και την περαιτέρω ενασχόληση των παιδιών με το ψηφιακό βιβλίο και το θέμα της διερεύνησής τους.

8. ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ (π.χ. στην περίπτωση συνθηκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης)

Σε περίπτωση εξ αποστάσεως διδασκαλίας καθώς και κατά την εφαρμογή του μοντέλου ανεστραμμένης τάξης θα αποσταλεί στα νήπια υλικό μέσω της πλατφόρμας e-class, edmodo και στα μείλς των νηπίων.

9. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Γεωργόπουλος, Α., & Τσαλίκη, Ε. (2006). Περιβαλλοντική εκπαίδευση: Αρχές - φιλοσοφία, μεθοδολογία, παιχνίδια και ασκήσεις. Αθήνα: Gutenberg.
2. Μιχαλοπούλου, Κ., & Χιωτάκη, Ε. (2008). Η ανακάλυψη και κατανόηση του περιβάλλοντος στην προσχολική και πρωτοσχολική ηλικία. Αθήνα: Καστανιώτη.
3. Πρόγραμμα σπουδών για το Νηπιαγωγείο ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 687 Τεύχος Δεύτερο , 10/02/2023
4. Πεντέρη, Ε., Χλαπάνα, Ε., Μέλλιου, Κ., Φιλιππίδη, Α., & Μαρινάτου, Θ. (2021). Οδηγός νηπιαγωγού - Υποστηρικτικό υλικό. Πυξίδα: Θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο-Διδακτικοί σχεδιασμο Στο πλαίσιο της Πράξης «Αναβάθμιση των Προγραμμάτων Σπουδών και Δημιουργία Εκπαιδευτικού Υλικού Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» του ΙΕΠ με MIS 5035542.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

1. Beery, T., & Jørgensen, K. (2016). Children in nature: sensory engagement and the experience of biodiversity. Environmental Education Research, 24(1), 13-25.
2. Boileau, E. Y., & Russell, C. (2018). Insect and human flourishing in early childhood education: Learning and crawling together. Research Handbook on Childhoodnature: Assemblages of Childhood and Nature Research, 1-16.
3. Cheng, J., & Monroe, M. (2010). Connection to Nature: Children's Affective Attitude Toward Nature. Environment And Behavior, 44(1), 31-49.
4. Wilson, R. A. (1994). Environmental Education at the Early Childhood Level. North American Association for Environmental Education.
5. Rosen, M.J. (2004). Stars in a Child's Universe. In: Jalongo, M. (2004). The world's children and their companion animals. Olney, MD: Association for Childhood Education International.
6. Sobel, D. (1999). Beyond ecophobia: Reclaiming the heart of nature education. Great Barrington, MA: Orion Society.
7. Wilson, R. A. (1994). Environmental Education at the Early Childhood Level. North American Association for Environmental Education

10 . ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Φύλλα Καταγραφής, Screenshots από ψηφιακά έργα, Φωτογραφίες-τεκμήρια